

Haarlem, 5 juni 2018

Verruiming toepassingsbereik Wet bibob naar omgevingsvergunningen strijdig gebruik

Onderstaande reactie is inhoudelijk niet zozeer gericht op het wetsvoorstel zelf, ik juich het verruimen van het toepassingsbereik, maar meer nog de verruiming van de middelen die gemeenten in hun eigen onderzoek kunnen inzetten, juist toe, maar ik mis een, in mijn ogen cruciaal, onderdeel in de uitbreiding van het toepassingsbereik.

Op dit moment ziet de Wet bibob alleen op omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen (artikel 2.1. lid 1 aanhef en onder sub a Wabo) en de activiteit milieu (artikel 2.1. lid 1 aanhef en onder sub e Wabo), maar kan de Wet bibob niet worden ingezet bij een aanvraag om een omgevingsvergunning, dan wel verleende omgevingsvergunning voor strijdig gebruik (artikel 2.1. lid 1 aanhef en onder sub c Wabo). In de praktijk blijkt dit, met name daar waar het de aanpak van malafide huisjesmelkers betreft, een ernstig gemis.

Strijdig gebruik bestemmingsplan & aanpak malafide huisjesmelkers

Voor de aanpak van malafide huisjesmelkers, waar vanuit het Ministerie een uitgebreide handreiking voor is geschreven, moet nu een huisvestingsverordening worden vastgesteld die in een aantal gevallen het doel van de Huisvestingswet, in het kort regulering van de schaarste aan goedkope woonruimte, voorbij schiet, maar voor veel gemeenten de enige manier is om malafide huisjesmelkers aan te kunnen pakken en te kunnen weren. De omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is in veel gevallen niet nodig en de kwaadwillende huisjesmelker weet veelal creatief met de bestaande regelgeving om te gaan en daarmee een vergunningplicht en bijbehorend bibob-onderzoek, te vermijden.

Met de steeds verdergaande verruiming van het vergunningvrij bouwen in het Besluit omgevingsrecht zien we in de praktijk ook steeds vaker dat een omvangrijke verbouwing, gefinancierd met crimineel verkregen gelden, zonder omgevingsvergunning kan worden uitgevoerd en slechts een omgevingsvergunning voor strijdig gebruik hoeft te worden aangevraagd. De aanvrager omzeilt - bewust, danwel onbewust - hiermee de Wet bibob en kan in alle rust zijn criminele gelden investeren en daarmee in de bovenwereld gebruiken.

Het steeds groter wordende 'gat', i.e. de steeds verdergaande verruiming van het vergunningvrij bouwen en het feit dat voor een omgevingsvergunning strijdig gebruik geen bibob-onderzoek kan worden uitgevoerd, staat haaks op de ambities van het kabinet om ondermijnende criminaliteit aan te pakken.

In het wetsvoorstel, noch in de toelichting zie ik voorbij komen waarom ervoor gekozen is om het toepassingsbereik niet ook uit te breiden naar omgevingsvergunningen voor de activiteit strijdig gebruik, waarbij ik eerlijkheidshalve moet opmerken dat ik niet alle stukken heb doorgenomen die ten grondslag liggen aan het wetsvoorstel.

Echter, gelet op de voorgaand geschetste problematiek en de politieke ambities om ondermijnende criminaliteit aan te pakken en het investeren van criminele gelden in de

bovenwereld zo moeilijk mogelijk te maken, is het niet opnemen van de omgevingsvergunning voor strijdig gebruik in artikel 1 aanhef onder c, sub 6 Wet bibob een gemiste kans. Als we ook kijken naar de IAK-vraag '*Wat is het probleem*' dan is dat in dit geval het feit dat malafide huisjesmelkers op dit moment enkel via een juridische omweg aan een bibob-onderzoek kunnen worden onderworpen en hiermee de barrières voor malafide huisjesmelkers ontoereikend zijn.

Wellicht dat er een bewuste, al dan niet politieke, keuze is gemaakt om deze vergunning buiten het toepassingsbereik van de Wet bibob te houden, maar het leek me zinvol om dit, bekeken vanuit ervaringen uit de praktijk, bij jullie onder de aandacht te brengen.

Met vriendelijke groet,

Bastiaan Kuijper

Bibob-coördinator gemeente Waalwijk

Juridische adviseur Wet bibob gemeente Harderwijk

Juridisch adviseur Wet Bibob / Openbare orde & Veiligheid gemeente Uithoorn